

Guidelines for Developing Relationships between Schools and Communities of Educational Opportunity Expanding Schools under Pathumthani Primary Education Service Area Office 1

Benjawan Autjattana¹, Kunlayarat Lormanenoprat^{2*}

¹ *Suryadhep Teachers College, Rangsit University, Thailand*

² *Suryadhep Teachers College, Rangsit University, Thailand*

* *Corresponding author. E-mail: Taae0912@gmail.com*

Abstract

The objectives of this research were to: 1) study the current and desirable conditions of the relationship between schools and communities; 2) study the needs for developing the relationship between schools and communities; and 3) propose guidelines for developing the relationship between schools and communities. The research methodology utilized a mixed-methods design. For the quantitative research, the sample consisted of 267 teachers from educational opportunity expansion schools under the Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 1. The research instrument was a questionnaire with a reliability coefficient of 0.99 for the current state and 0.98 for the desirable state. Data were analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation. The Priority Needs Index (PNI Modified) technique was employed to analyze and rank the priority needs. For the qualitative research, data were obtained from 5 key informants who were experts in the field. The research instrument was a semi-structured interview, and data were analyzed using content analysis. The research findings revealed that: In the overview, the current and desirable conditions of the relationship between schools and communities of the educational opportunity expansion schools under the Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 1 were at the highest level. The dimension with the highest mean was public relations with the community. Specifically, the sub-issue was communication and dissemination of school information and news using language that is easy to understand, which applied to both the current and desirable states. The need for developing the relationship between schools and communities was the establishment of clear regulations for providing services to the community. There were a total of 5 dimensions and 26 branch guidelines for developing the relationship between schools and communities. The primary guideline that must be implemented first is that all stakeholders from every sector should participate in establishing clear regulations for providing services to the community based on the principles of good governance. Furthermore, comprehensive risk management measures in all aspects should be formulated. This includes utilizing community need survey results to plan community service delivery, alongside monitoring and evaluating the outcomes of services provided to the community.

Keywords: Schools and Communities, Relationships, Educational Opportunity Expanding Schools

แนวทางพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

เบญจวรรณ อัตเจตนา¹, กัลยรัตน์ หล่อมนินพรัตน์^{2*}

1 วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต

2 วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต

* Corresponding author. E-mail: Taae0912@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 2) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และ 3) เสนอแนวทางพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้เป็นแบบผสมผสาน โดยการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 267 คน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นสภาพปัจจุบันที่ 0.99 สภาพที่พึงประสงค์ที่ 0.98 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์และจัดลำดับความต้องการจำเป็นใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ทั้งสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การประชาสัมพันธ์กับชุมชน ประเด็นย่อย การสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนโดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย เหมือนกัน 2) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ การจัดทำระเบียบการให้บริการชุมชนอย่างชัดเจน 3) แนวทางพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรมีส่วนร่วมจัดทำระเบียบการให้บริการชุมชนที่ชัดเจนบนหลักธรรมาภิบาล พร้อมกำหนดมาตรการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างครอบคลุมทุกด้านโดยนำผลสำรวจความต้องการของชุมชนมาวางแผนการให้บริการชุมชน และมีการติดตามประเมินผลการให้บริการชุมชน เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง อันจะนำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน

คำสำคัญ: โรงเรียนกับชุมชน, ความสัมพันธ์, โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

บทนำ

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เพื่อให้เกิดการพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) นอกจากนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570) ยังเน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืนผ่านความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและชุมชน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและส่งเสริมการใช้ทรัพยากรและนวัตกรรมในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565)

ในบริบทสังคมไทย ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีรากฐานจากแนวคิด "บวร" หรือ บ้าน วัด โรงเรียน ซึ่งสะท้อนถึงการพึ่งพาอาศัยและความร่วมมือกันของทุกภาคส่วนในการพัฒนาสังคม (ชูชาติ พ่วงสมจิตร, 2560) การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งสองฝ่าย โดยชุมชนมีส่วนสนับสนุนทรัพยากรและการดำเนินงานของโรงเรียน ขณะที่โรงเรียนทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน (กาญจนพร ศรีมงคล, 2565; นพธิ หอมชื่นชม, 2564) อีกทั้งยังช่วยลดปัญหาความขัดแย้ง สร้างความเข้าใจอันดี และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา (อนวัช รังสรรค์ และพนมพร จันทรปัญญา, 2561)

อย่างไรก็ตาม ผลการประเมิน PISA 2022 สะท้อนให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำทางคุณภาพการศึกษาของนักเรียนไทยที่ยังคงเป็นประเด็นท้าทายเชิงนโยบาย โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนในพื้นที่ที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากร (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2565) ซึ่งสะท้อนว่าโรงเรียนที่มีความร่วมมือกับชุมชนอย่างเข้มแข็งจะสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ดีกว่า โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วม และการใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนและสร้างความยั่งยืนทางการศึกษาในพื้นที่ ด้วยเหตุนี้ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดดังกล่าว จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของชุมชน

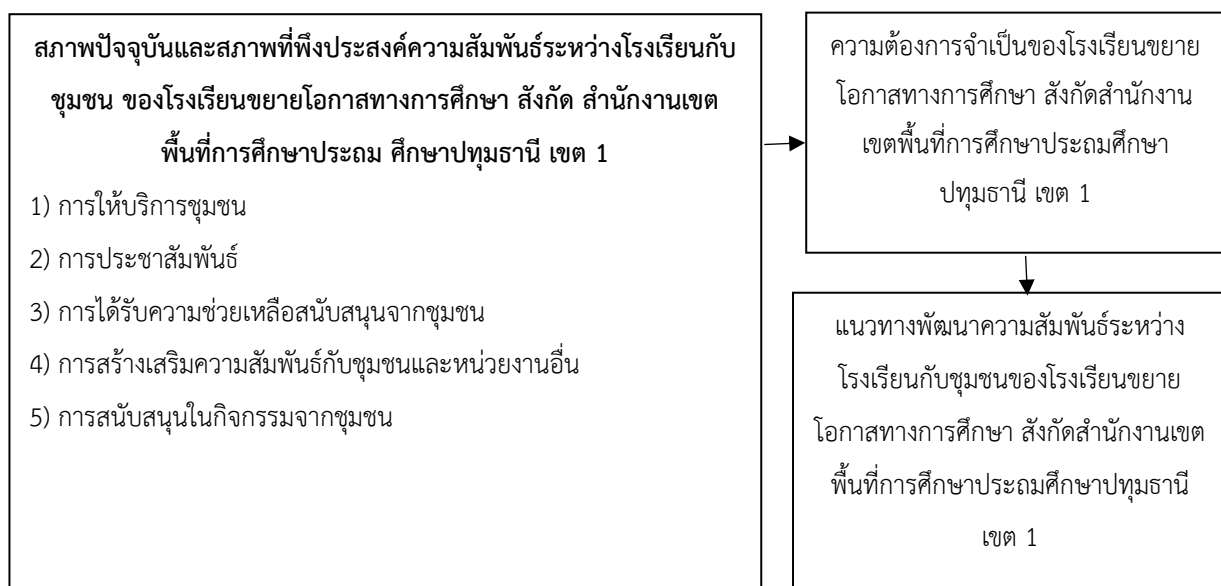
วัตถุประสงค์งานวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

3. เพื่อเสนอแนวทางพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวทางพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดจากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ได้แก่ จีระศักดิ์ แข็งแรง และละกะฤกษ์ ชมภูวิเศษ (2567), ลักษ์พงษ์ ปิงเมือง (2566), กัญจนพร ศรีมงคล (2565), นพธิ หอมชื่นชม (2564), จริยพร แดงชุด (2564), รณกร ไช่นาค (2562), อนวัช รังสรรค์ และคณะ (2561), ชีวรัตน์ ไชยสิทธิ์ (2560), กิตติยา ผ่านเมือง (2560) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) มีจำนวน 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การให้บริการชุมชน 2) การประชาสัมพันธ์ 3) การได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน 4) การสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น 5) การสนับสนุนในกิจกรรมจากชุมชน ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) แบบเชิงอธิบายเป็นลำดับ(Explanatory Sequential Design)เป็นการออกแบบการวิจัยโดยมีการดำเนินการวิจัยสองระยะ (two phase) เริ่มต้นในระยะแรกด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณภายหลังจากที่ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเรียบร้อยแล้วจะนำข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยเชิงปริมาณมาเป็นกำหนดแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพในระยะที่สอง(Creswell, 2015) ดังนี้

ระยะที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

การวิจัยระยะที่1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 803 คน โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาร์ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 267 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งเป็น 2 ตอนคือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 หากคุณภาพเครื่องมือได้มีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยรายละเอียดตามขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อคำถาม จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน จากการตรวจค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective : IOC) ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ข้อคำถาม (Item) ในแบบสอบถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 –1.00 แสดงว่า ข้อคำถามนั้น ๆ มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดไว้

2. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูในโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม และทดสอบสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1984) ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของข้อคำถามนั้นกับคะแนนรวมของข้อคำถามที่เหลือ ค่านี้ยิ่งใกล้ 1.00 แสดงว่าข้อคำถามนั้นวัดเรื่องเดียวกัน จากผลการทดสอบพบว่าแบบสอบถาม แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น สภาพปัจจุบันที่ 0.99 สภาพที่พึงประสงค์ที่ 0.98

การวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) สำหรับข้อมูลทั่วไปใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

ระยะที่ 2 การเสนอแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 5 คน ซึ่งประกอบด้วย 1 ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 จำนวน 3 คน 2 ศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 จำนวน 1 คน และ 3 ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 1 จำนวน 1 คน โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) โดยนำข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยเชิงปริมาณมาเป็นกำหนดแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในการสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การตีความและสร้างข้อสรุป (Interpretation) สังเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างผลการวิจัยเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อสังเคราะห์เป็นแนวทางพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า สภาพปัจจุบันในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.10$, $SD=0.61$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การประชาสัมพันธ์กับชุมชน ($\bar{X}=4.65$, $SD=0.58$) รองลงมา ได้แก่ การได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ($\bar{X}=4.19$, $SD=0.64$) การสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน ($\bar{X}=3.95$, $SD=0.61$) การสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน ($\bar{X}=3.93$, $SD=0.61$) และการให้บริการชุมชน ($\bar{X}=3.77$, $SD=0.60$) ตามลำดับ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.76$, $SD=0.44$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความคาดหวังให้ทุกด้านมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การประชาสัมพันธ์กับชุมชน ($\bar{X}=4.94$, $SD=0.42$) รองลงมา ได้แก่ การได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ($\bar{X}=4.94$, $SD=0.41$) การสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน ($\bar{X}=4.73$, $SD=0.41$) การสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน ($\bar{X}=4.61$, $SD=0.45$) และการบริการชุมชน ($\bar{X}=4.56$, $SD=0.47$) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในภาพรวม

ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. การให้บริการชุมชน	3.77	0.60	มาก	4.56	0.44	มากที่สุด
2. การประชาสัมพันธ์กับชุมชน	4.65	0.58	มากที่สุด	4.94	0.42	มากที่สุด
3. การได้รับความช่วยเหลือสนับสนุน จากชุมชน	4.19	0.64	มาก	4.94	0.41	มากที่สุด
4. การสร้างเสริมความสัมพันธ์กับ ชุมชน	3.93	0.61	มาก	4.73	0.41	มากที่สุด
5. การสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน	3.95	0.59	มาก	4.61	0.45	มากที่สุด
รวม	4.10	0.61	มาก	4.76	0.44	มากที่สุด

2. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า ในภาพรวม ค่า PNI_{Modified} ต่ำกว่า 0.3 ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่า PNI_{Modified} สูงที่สุด อันดับที่ 1 คือ การให้บริการชุมชน (PNI_{Modified} = 0.21) อันดับที่ 2 คือ การสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน (PNI_{Modified} = 0.20) อันดับที่ 3 คือ การได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน (PNI_{Modified} = 0.18) ถัดมาการสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน (PNI_{Modified} = 0.17) และการประชาสัมพันธ์กับชุมชนมีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด (PNI_{Modified} = 0.06) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในภาพรวม

การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	ความต้องการจำเป็น	
	PNI _{Modified}	ลำดับความสำคัญ
การให้บริการชุมชน	0.21	1
การประชาสัมพันธ์กับชุมชน	0.06	5
การได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน	0.18	3
การสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน	0.20	2
การสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน	0.17	4

3. แนวทางพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่สำคัญในแต่ละด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการให้บริการชุมชน ควรจัดทำระเบียบหรือแนวปฏิบัติการให้บริการชุมชนเป็นลายลักษณ์อักษรภายใต้หลักธรรมาภิบาลอย่างมีส่วนร่วม

3.2 ด้านการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน ควรให้ความสำคัญกับการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยผู้บริหารควรใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้และเป็นภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษา

3.3 ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมทั้งด้านกำลังคน วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ โดยมีกระบวนการดำเนินงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และสอดคล้องกับศักยภาพของชุมชน

3.4 ด้านการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน ควรจัดให้มีระบบสำรวจความต้องการและความคิดเห็นของชุมชนอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

3.5 ด้านการสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน ควรสร้างเครือข่ายชุมชนในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนาอย่างเป็นระบบ รับฟังความคิดเห็นจากชุมชนอย่างหลากหลายและต่อเนื่อง

อภิปรายผล

ผู้วิจัยแบ่งประเด็นการอภิปรายเป็น 3 ประเด็นตามวัตถุประสงค์การวิจัย ได้แก่ 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ 2) ความต้องการจำเป็น และ 3) แนวทางพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า สภาพปัจจุบันในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านการประชาสัมพันธ์กับชุมชน โดยเฉพาะการสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนตระหนักถึงความจำเป็นในการทำให้ข้อมูลข่าวสารเข้าถึงชุมชนได้อย่างชัดเจนและลดความคลาดเคลื่อนในการรับรู้ ซึ่งเป็นพื้นฐานของความเข้าใจและความร่วมมือระหว่างกัน สอดคล้องกับกัญจนพร ศรีมงคล (2565) ที่ระบุว่า การสื่อสารที่ชัดเจน เข้าใจง่าย และหลากหลายช่องทางเป็นปัจจัยสำคัญของความสัมพันธ์ที่มีประสิทธิผล เช่นเดียวกับจริยพร แดงขุด (2564) ที่ชี้ให้เห็นบทบาทของหลักปียาวาในการสร้างความไว้วางใจจากชุมชน สอดคล้องกับจารุภา ทรัพย์มี (2560) ที่พบว่าการประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอกระตุ้นให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น และชูชาติ พ่วงสมจิตร (2560) ที่เน้นว่าการสื่อสารแบบสองทางคือหัวใจของความสัมพันธ์ที่ยั่งยืน เนื่องจากเปิดโอกาสให้ชุมชนสะท้อนความคิดเห็นกลับมายังโรงเรียนด้วย

2. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 พบว่าด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การให้บริการชุมชน การสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน และการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ตามลำดับ ดังนี้ 1) ด้านการให้บริการชุมชน ประเด็นสำคัญคือการจัดทำระเบียบการให้บริการชุมชนที่ชัดเจน ซึ่งอาจสะท้อนว่าการดำเนินงานปัจจุบันยังขาดความเป็นระบบ ระเบียบที่ชัดเจนจะช่วยให้เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และสร้างความเชื่อมั่นให้ชุมชน แต่หากเข้มงวดเกินไปก็อาจลดความยืดหยุ่นได้ สอดคล้องกับชูชาติ พ่วงสมจิตร (2560), กัญจนพร ศรีมงคล (2565), จริยพร แดงขุด (2564) และเจริญพร มะละเจริญ (2563) ที่ต่างชี้ตรงกันว่า การมีระบบและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารและลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน 2) ด้านการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน ประเด็นสำคัญคือการส่งเสริมและให้ความร่วมมือกับชุมชนตามความเหมาะสม ซึ่งอาจเป็นเพราะโรงเรียนยังขาดกลไกประสานความร่วมมืออย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับกัญจนพร ศรีมงคล (2565), จริยพร แดงขุด (2564), เจริญพร มะละเจริญ (2563) และชูชาติ พ่วงสมจิตร (2560) ที่ระบุตรงกันว่าความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของชุมชนส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จของสถานศึกษา และ 3) ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ประเด็นสำคัญคือการได้รับความช่วยเหลือด้านกำลังคน เนื่องจากการกิจของโรงเรียนขยายโอกาสมีความหลากหลายและต้องอาศัยความร่วมมือจากชุมชน สอดคล้องกับกัญจนพร ศรีมงคล (2565), จริยพร แดงขุด (2564), เจริญพร มะละเจริญ (2563) และชูชาติ พ่วงสมจิตร (2560) ที่พบว่าความสัมพันธ์ที่นำไปสู่การสนับสนุนทรัพยากรบุคคลอย่างต่อเนื่อง

3. แนวทางพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา แต่ ละด้าน ดังนี้ **ด้านการให้บริการชุมชน** ควรจัดทำระเบียบการให้บริการชุมชนเป็นลายลักษณ์อักษรภายใต้หลัก ธรรมาภิบาล โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมร่างระเบียบ กำหนดมาตรการความปลอดภัยและบริหารความเสี่ยง พร้อมสำรวจความต้องการของชุมชนเพื่อวางแผนบริการที่ยืดหยุ่นและประเมิณผลอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ กัญจนพร ศรีมงคล (2565), ปานระพี มหาสโร (2563) และมนัญญา ปัตถาวงษ์ (2562) ที่เห็นตรงกันว่าการ เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมกำหนดแนวทางช่วยให้การดำเนินงานสอดคล้องกับบริบทของชุมชนมากขึ้น **ด้านการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน** ควรนำชุมชนเข้ามาเป็นฐานการเรียนรู้และภาคีเครือข่ายอย่างเป็น ระบบ จัดทำฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ในชุมชน บูรณาการเข้าสู่หลักสูตรท้องถิ่น และจัดทำข้อตกลงความร่วมมือ กับองค์กรภายนอกอย่างเป็นทางการ สอดคล้องกับกัญจนพร ศรีมงคล (2565), ปานระพี มหาสโร (2563) และมนัญญา ปัตถาวงษ์ (2562) ที่ชี้ว่าความร่วมมือของภาคีเครือข่ายช่วยเสริมสร้างคุณภาพและความเข้มแข็ง ของสถานศึกษา **ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน** ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมทั้งด้าน กำลังคน วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการอย่างโปร่งใส พร้อมยกย่องผู้สนับสนุนและเปิดให้ผู้นำชุมชนร่วม เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา สอดคล้องกับปานระพี มหาสโร (2563), มนัญญา ปัตถาวงษ์ (2562) และนพธิ หอมชื่นชม (2564) ที่พบว่าความร่วมมืออย่างโปร่งใสช่วยเสริมสร้างความผูกพันและการสนับสนุนทรัพยากร จากชุมชนอย่างต่อเนื่อง **ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน** ควรจัดระบบสำรวจความต้องการและความ คิดเห็นของชุมชนอย่างต่อเนื่อง แล้วนำมาจัดทำแผนปฏิบัติการที่ตอบสนองความต้องการจริง สอดคล้องกับ สุวิมล ว่องวานิช (2562) ที่ระบุว่า การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นกระบวนการสำคัญในการกำหนด แนวทางพัฒนา และสอดคล้องกับกัญจนพร ศรีมงคล (2565), ปานระพี มหาสโร (2563) และนพธิ หอมชื่นชม (2564) ที่เห็นตรงกันว่าการเปิดโอกาสให้ชุมชนสะท้อนความคิดเห็นและร่วมวางแผนกิจกรรมนำไปสู่การพัฒนา คุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน และ**ด้านการสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน** ควรสร้างเครือข่ายกับกลุ่มต่าง ๆ ใน ชุมชน เช่น เครือข่ายผู้ประกอบการและเครือข่ายร้านค้า ในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนาอย่างเป็นระบบ พัฒนาช่องทาง สื่อสารสองทางที่ตอบกลับได้ทันที และรายงานผลการดำเนินงานกลับคืนสู่ชุมชนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การ ประชาสัมพันธ์และการสื่อสารข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับกัญจนพร ศรี มงคล (2565) และจริยพร แดงขุด (2564) ที่พบว่าเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนเป็นปัจจัย สำคัญที่ช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาและสร้างความไว้วางใจอย่างยั่งยืน

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

แนวทางพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

1. การจัดทำระเบียบการให้บริการชุมชนอย่างชัดเจน ควรดำเนินการดังนี้ จัดทำระเบียบการให้บริการ ชุมชนเป็นลายลักษณ์อักษรภายใต้หลักธรรมาภิบาล ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน และ ผู้ปกครอง ร่วมกันร่างระเบียบการให้บริการชุมชนกำหนดมาตรการและการบริหารจัดการความเสี่ยงในด้าน ความปลอดภัย ด้านทรัพย์สิน ด้านสุขอนามัย กฎหมาย และภาพลักษณ์ของโรงเรียนให้ชัดเจนสำรวจความ

ต้องการด้านความรู้ของชุมชนเพื่อนำมาวางแผนการบริการจัดบริการความรู้ที่หลากหลาย ยืดหยุ่น และเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย และประเมินผลการดำเนินการและนำมาปรับปรุงเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ยั่งยืน

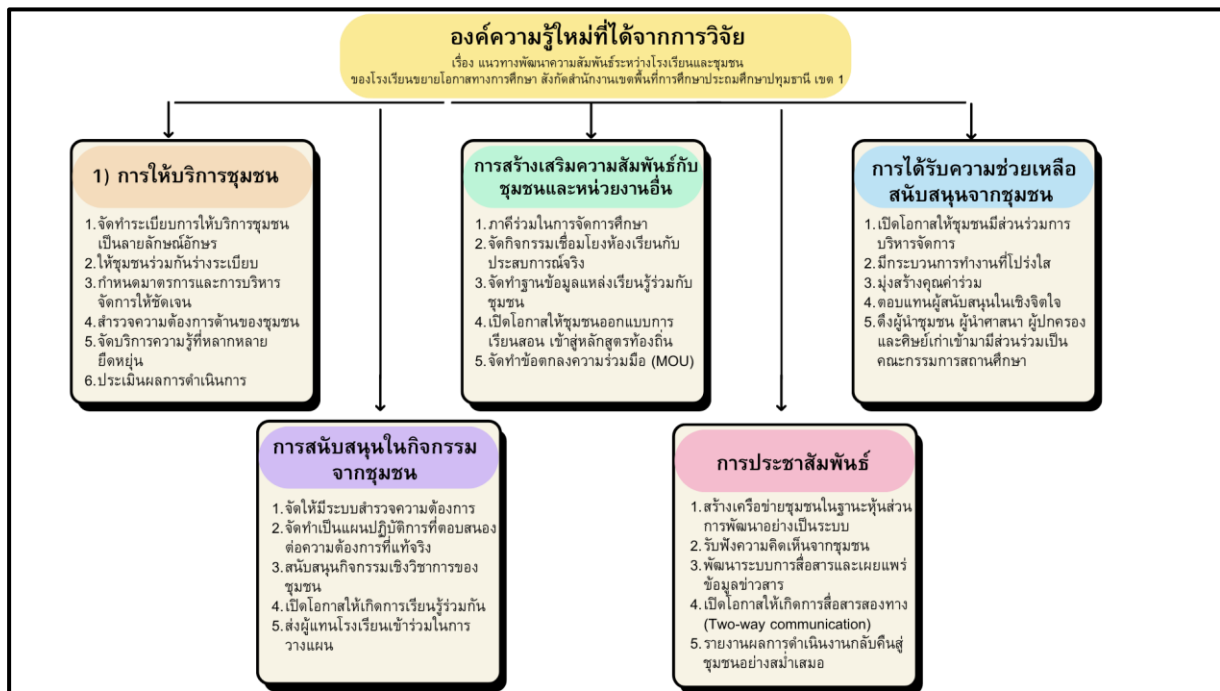
2. โรงเรียนส่งเสริมและให้ความร่วมมือกับชุมชนในเรื่องต่างๆ ตามความเหมาะสม ควรดำเนินการดังนี้ การใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้และเป็นภาคีร่วมในการจัดการศึกษา จัดกิจกรรมศึกษาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนอย่างเป็นระบบเชื่อมโยงการเรียนรู้ในห้องเรียนกับประสบการณ์จริง จัดทำฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้และสร้างความเข้าใจร่วมกับชุมชนก่อนดำเนินกิจกรรม เปิดโอกาสให้ชุมชนและภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบและจัดการเรียนการสอน บูรณาการแหล่งเรียนรู้เข้าสู่หลักสูตรท้องถิ่น และจัดทำข้อตกลงความร่วมมือกับองค์กรภายนอกอย่างเป็นทางการ โดยกำหนดเป้าหมายและบทบาทหน้าที่

3. โรงเรียนได้รับความช่วยเหลือด้านกำลังคนจากชุมชน ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ควรดำเนินการดังนี้ เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมทั้งด้านกำลังคน วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ มีกระบวนการที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และสอดคล้องกับศักยภาพของชุมชน มุ่งสร้างคุณค่าร่วมและผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมแก่ชุมชน ให้ความสำคัญกับการยกย่องและตอบแทนผู้สนับสนุนในเชิงจิตใจ และให้ผู้นำชุมชน ผู้นำทางศาสนา ผู้ปกครอง และศิษย์เก่า เข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา

4. โรงเรียนจัดให้มีการสำรวจความต้องการชุมชน ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ควรดำเนินการดังนี้ การจัดให้มีระบบสำรวจความต้องการและความคิดเห็นของชุมชนอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง นำข้อมูลที่ได้มาแปลผลและจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการที่ตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของชุมชน ใช้ศักยภาพของบุคลากรและทรัพยากรทางวิชาการที่มีอยู่ในการสนับสนุนกิจกรรมเชิงวิชาการของชุมชน สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก และเปิดโอกาสให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน และส่งผู้แทนเข้าร่วมในการวางแผนและแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

5. โรงเรียนสร้างเครือข่ายกับกลุ่มต่างๆในชุมชน เช่น เครือข่ายผู้ปกครอง เครือข่ายร้านค้า เพื่อช่วยในการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ควรดำเนินการดังนี้ การสร้างเครือข่ายชุมชนในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนาอย่างเป็นระบบ รับฟังความคิดเห็นจากชุมชนอย่างหลากหลายและต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม ความโปร่งใส พัฒนาระบบการสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางที่เหมาะสม เปิดโอกาสให้เกิดการสื่อสารสองทางและการตอบกลับอย่างทันทั่วถึง และมีการสื่อสารควรเน้นการสร้างคุณค่าร่วมและรายงานผลการดำเนินงานกลับคืนสู่ชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

ซึ่งแนวทางพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 สามารถสรุปองค์ความรู้ใหม่ได้ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษาควรเร่งพัฒนาการให้บริการชุมชนให้เป็นรูปธรรม โดย จัดทำระเบียบการให้บริการเป็นลายลักษณ์อักษรภายใต้หลักธรรมาภิบาล ที่ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากทั้งผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน และผู้ปกครอง พร้อมทั้งกำหนดมาตรการความปลอดภัยและการบริหารจัดการความเสี่ยงให้ชัดเจน ควรดำเนินการเชิงรุกด้วยการสำรวจความต้องการของชุมชนเพื่อนำมาออกแบบบริการความรู้ที่หลากหลาย ยืดหยุ่น และเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย โดยต้องมีการประเมินผลและปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

2. สถานศึกษาควรยกระดับการมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้และเป็นภาคีร่วมในการจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ผ่านการ จัดทำฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้และสร้างความเข้าใจร่วมกับคนในพื้นที่ ก่อนการดำเนินกิจกรรม พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ชุมชนและภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนการสอนและ บูรณาการแหล่งเรียนรู้เข้าสู่หลักสูตรท้องถิ่น และ ควรมีการจัดทำ บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับองค์กรภายนอกอย่างเป็นทางการ โดยกำหนดเป้าหมาย บทบาท และหน้าที่ให้

3. สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนทั้งด้านกำลังคน วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ โดยเน้น กระบวนการที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และสอดคล้องกับศักยภาพของคนในพื้นที่ เป็นสำคัญ สร้างคุณค่าร่วมให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมต่อชุมชนควบคู่ไปกับการพัฒนาโรงเรียน สร้างเครือข่ายความร่วมมือเชิงลึก โดยเชิญผู้นำชุมชน ผู้นำทางศาสนา ผู้ปกครอง และศิษย์เก่า เข้ามามีบทบาทใน

คณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อร่วมขับเคลื่อนนโยบาย ตลอดจนจัดให้มีระบบ การยกย่องเชิดชูเกียรติและตอบแทนผู้ให้สนับสนุนในเชิงจิตใจ

4. สถานศึกษาควรจัดให้มี ระบบสำรวจความต้องการและความคิดเห็นของชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม และต่อเนื่อง เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการที่ตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริง โดย มุ่งเน้นการใช้ศักยภาพของบุคลากรและทรัพยากรทางวิชาการที่มีอยู่เข้าสนับสนุนกิจกรรมเชิงวิชาการของ ชุมชนอย่างเต็มกำลัง สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อเปิดโอกาสให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน และ ส่งผู้แทนสถานศึกษาเข้าร่วมวางแผนและแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน

5. สถานศึกษาควรยกระดับการประชาสัมพันธ์โดยสร้างเครือข่ายชุมชนในฐานะ หุ่นส่วนการพัฒนา อย่างเป็นระบบ ทั้งกลุ่มผู้ปกครองและร้านค้าในพื้นที่ โดย พัฒนาระบบการสื่อสารสองทาง (Two-way Communication) ผ่านช่องทางที่หลากหลายและเหมาะสมกับบริบทชุมชน และการสื่อสารควรเน้นการสร้าง คุณค่าร่วมและการรายงานผลการดำเนินงานกลับคืนสู่ชุมชน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนา (Research and Development) รูปแบบการดำเนินงาน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อเป็น เครื่องมือสำคัญในการส่งเสริมให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ

2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในบริบทของ สถานศึกษาประเภทอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานและนำไปสู่การพัฒนาแนวทางที่เหมาะสมกับ บริบทที่หลากหลายของสถานศึกษา

3. ควรศึกษาผลของการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ต่อคุณภาพการจัดการศึกษาและผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้เห็นผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมและสามารถ นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กัญจนพร ศรีมงคล. (2565). *การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). *คู่มือการปฏิบัติงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน*. โรงพิมพ์การ ศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). *คู่มือการบริหารโรงเรียนในการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล*. โรงพิมพ์ ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- กิตติยา ผ่านเมือง. (2560). การพัฒนารูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 14(64), 51–60.
- ครองคน บำรุงเวช. (2566). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับความเพลินในงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- จริยพร แต่งชุด. (2564). แนวทางการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่าย 7 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย].
- จารุภา ททรัพย์มี. (2560). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในกลุ่มศรีราชา 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา].
- จิระศักดิ์ แข็งแรง และกฤตภูมิ ชมภูวิเศษ. (2567). แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย. วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี, 7(6), 1116–1130.
- จิตจรูญ ทรงวิทยา. (2561). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา. วารสารวิชาการศูนย์พัฒนาการเรียนรู้ สมัยใหม่, 3(1), 42–57.
- จำเนียร จวงตระกูล และกัญจนวลัย นนทแก้ว. (2563). การออกแบบการวิจัยแบบผสมผสาน. สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เจริญพร มะละเจริญ. (2563). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำกับบทบาทการดำเนินงาน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา].
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2560). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 10(2), 13–43.
- ไชยา หานุภาพ. (2564). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].
- เขาวลิต ยิ้มแย้ม. (2566). ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].

- ณัฐวิพร วงษ์ไทย และวรชัย วิภูอุปโภคต. (2564). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. *วารสารวิชาการวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม*, 22(1), 90–102.
- จิตาภรณ์ จารุณย์. (2558). การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ทัน ไทรงาม, อัญชนา พานิช และปิยานาถ บุญมีพิพิธ. (2560). องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามสมรรถนะครูในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มภาคกลาง และภาคตะวันออก. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 10(1), 519–532.
- จิวิรัตน์ ไชยสิทธิ์. (2560). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นฤกร ปันพุ่มโพธิ์. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นพธิ หอมชื่นชม. (2564). การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปานระพี มหาสโร. (2563). การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ภูมิภัทร กลางโคตร และคณะ. (2561). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้แบบมืออาชีพ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 8(2), 63–71.
- เพชรรัตน์ สีหาทัพ. (2561). การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- มนัญญา ปัดถาวงษ์. (2562). การศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ยุทธชาติ นาน้อม. (2564). การบริหารสถานศึกษาบนฐานความปึกติใหม่. ใน *เอกสารการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14* (หน้า 1208–1217). มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

- ยงยุทธ สงพะโยม. (2565). *กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาในยุคปกติใหม่* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รณกร ไข่นาค, ประยูร แสงใส และกิตติญาณวิสิฐ. (2562). แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ตามหลักพุทธบริหาร การศึกษาระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์*, 6(1), 133–144.
- ลักขมี สายบุตร. (2560). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์เพื่อพัฒนาสมรรถนะครู คณิตศาสตร์* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิภาดา สารมัย. (2562). *การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ศิริเพ็ญ ทองดี. (2561). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการประเมินตามสภาพจริง สำหรับครูโรงเรียนมัธยมศึกษา* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2565, ธันวาคม 5). *การแถลงข่าวผลการประเมิน PISA 2022. PISA THAILAND.* <https://pisathailand.ipst.ac.th/news-21/>
- สุวิมล ว่องวานิช. (2562). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น* (พิมพ์ครั้งที่ 4). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- หทัยกาญจน์ กำมิ่ง. (2568). *การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- อธิวัฒน์ พันธรัตน์. (2562). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อนวัช รังสรรค์ และพนมพร จันทรปัญญา. (2561). กระบวนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีส เทอร์*, 12(2), 115–130.